

Scenariusz lekcji otwartej

Temat: Dzień świadomości autyzmu – lekcja online na żywo.

Data: 12.04.2024r.

Odbiorcy: wszystkie oddziały szkolne

Prowadzący: Monika Pawlica

Cele:

- upowszechnianie i pogłębianie wśród uczniów i rodziców wiedzy na temat zaburzeń ze spektrum autyzmu,
- kształtowanie postaw szacunku, tolerancji i akceptacji wobec osób z autyzmem,
- wzbudzanie zainteresowania tematem autyzmu i uwrażliwianie na problemy osób z autyzmem,
- okazanie solidarności z otoczeniem osób ze spektrum autyzmu.

Metody pracy: asymilacji wiedzy – prezentacja, pogadanka.

Formy pracy: zbiorowa

Materiały uzupełniające:

- 1) Film edukacyjny pt. „Amazing things happen – wersja polska”, skrzynka na pytania, plakat
- 2) Propozycja zajęć do przeprowadzenia dla nauczycieli (załącznik 2)
- 3) Materiały dla rodziców przesłane w wiadomości na dzienniku szkolnym (Mirosława Bubak)

Przebieg:

1. Przywitanie uczniów i zapoznanie z tematyką i celami spotkania.
2. Wprowadzenie do tematu: prezentacja animacji „Amazing things happen – wersja polska” (Youtube).
3. Omówienie tematu: Autyzm – co warto wiedzieć? (załącznik nr 1)
4. Zachęcenie do zadawania pytań na temat spektrum autyzmu poprzez umieszczenie ich w specjalnej skrzynce w bibliotece szkolnej. Pytania wraz z odpowiedziami zostaną wywieszane na szkolnej gazetce.
5. Zachęcenie nauczycieli do zrealizowania na swoich lekcjach wychowawczych przesłanych propozycji zajęć, dopełniających omawiany temat (załącznik nr 2)
6. Podziękowanie za udział w spotkaniu i pożegnanie.

Załącznik nr 1

Autyzm – co warto wiedzieć?

Wszyscy jesteśmy różni i różnie widzimy świat. To wspaniale, bo dzięki tej różnorodności żyje nam się ciekawiej.

Każdy z nas jest dobry w czymś innym.

Każdy z nas przeżywa inne trudności.

Inaczej odczuwa emocje.

Inaczej się komunikuje z otoczeniem.

O tym, jak postrzegamy to co nas otacza – decyduje nasz mózg. On jest naszym komputerem.

Decyduje też o tym, jak działają nasze zmysły: węch, słuch, wzrok, dotyk i smak.

3) Autyzm nie jest chorobą. Na autyzm się nie choruje, na autyzm się nie cierpi. Autyzmu się nie leczy. Autyzm jest częścią osobowości, a nie czymś, co powinno się leczyć.

Jest to jedynie odmienny od typowego sposób rozwoju człowieka. Występuje u dzieci i dorosłych.

4) Mówiąc inaczej: Osoby z autyzmem to takie, które postrzegają świat trochę inaczej. Ich komputer – mózg – nieco inaczej odbiera świat i nieco inaczej się z nim komunikuje.

Czy to oznacza, że widzą co innego gdy patrzą na ten sam przedmiot? Jeżeli patrzą na kubek, tak samo jak Ty widzą kubek. Ale mogą go inaczej odbierać: np. jaskrawe kolory i mocne wzory mogą ich męczyć lub drażnić, albo odwrotnie: fascynować.

5) Czasami też dźwięk, na który nie zwracasz uwagi np. latająca po klasie mucha dla Twojego kolegi z autyzmem może być rozpraszający i powodować rozdrażnienie. A przyjemne dla Ciebie dźwięki ulubionych instrumentów mogą okazać się przytłaczające.

6) Czasami dotyk, który dla Ciebie wydaje się przyjemny np. mięciutkie futerko, albo chociażby przytulas, może drażnić i powodować złe emocje u kolegi z autyzmem. Może być też zupełnie odwrotnie: może mieć częstą ochotę dotykać ulubionych przedmiotów.

7) Niektóre osoby z autyzmem nie mówią. Porozumiewają się wtedy w inny sposób np. za pomocą gestów i mimiki. To ważne, żeby próbować je zrozumieć.

8) Inne mówią, jednak to co mówią nie zawsze pasuje do sytuacji. Lub choć potrafią pięknie się wypowiadać na ulubiony temat, mają problem w zawieraniu przyjaźni. Są i tacy, którzy mają wielu przyjaciół i pomimo odmiennego postrzegania świata świetnie się ze wszystkimi dogadują.

9) Zdarza się, że niektóre osoby z autyzmem mają niezwykle uzdolnienia. Na przykład są świetnymi matematykami, potrafią tworzyć bardzo szczegółowe dzieła sztuki, czy z łatwością opanowują języki.

Zdarzają się też jednostki wybitne. Znany jest przypadek mężczyzny, który posiadał pamięć absolutną i znał na pamięć 12000 książek. Albo takiego, który biegle władał 11 językami oraz stworzył własny język.

10) To jak właściwie wygląda osoba z autyzmem?

Dokładnie tak jak Ty i ja! Nie różnią się wyglądem od innych, nie da się rozpoznać autyzmu po wyglądzie.

11) Jak widzicie, nie da się powiedzieć, jaką osobą jest osoba autystyczna.

W świecie autyzmu używamy słowa SPEKTRUM, które oznacza dużo różnych rzeczy lub różnorodność. To jak tęcza! W tęczy mamy wiele różnych kolorów, tak samo jak w spektrum autyzmu mamy dużo różnych cech osobowości.

Spektrum autyzmu to jak tęczy świat, w którym każdy jest inny.

Wyobraź sobie, że masz dużo kolorowych długopisów. Każdy długopis to inna cecha. Niektórzy lubią rysować, inni malować, a jeszcze inni wolą coś zupełnie innego! Wszyscy są wyjątkowi, ale razem tworzą piękną tęczę.

12) Tęczowy symbol nieskończoności właśnie dlatego jest jednym z symboli autyzmu. To dlatego, że każde dziecko (i nie tylko) jest jak niekończąca się bajka pełna przygód. (zdjęcie 1)

13) Wciąż możecie się spotkać też z kolorem niebieskim, jako symbol autyzmu. Wiele budynków na świecie 2 kwietnia rozświetla się właśnie tym kolorem, na znak wsparcia.

(zdjęcie 2)

14) Od niedawna zamiast koloru niebieskiego niektórzy używają koloru złotego – symbolem złota w układzie okresowym pierwiastków jest Au – a więc pierwsze dwie litery słowa autyzm.

(zdjęcie3)

15) Niech dzień Świadomości Autyzmu stanie się przede wszystkim dniem zrozumienia dla tych osób oraz ich akceptacji.

W końcu różnią się od nas nie bardziej niż kto inny, pamiętajcie że wszyscy się od siebie różnimy. Osoby w spektrum marzą o tym samym: by być szczęśliwym, mieć przyjaciół, spełniać marzenia. Warto bliżej poznać kolegę czy koleżankę w spektrum autyzmu. Przy odrobinie uważności może się okazać, że ta znajomość właśnie przerodziła się w cenną przyjaźń.

Załącznik nr 2

Autyzm – propozycja zajęć w klasie

1. ZAPREZENTOWANIE TRUDNOŚCI W ODBIORZE INFORMACJI

Zachęcam do zrobienia w klasie małego chaosu. Możemy np. włączyć muzykę z głośników, poprosić kilkoro uczniów by nucili coś pod nosem, za pomocą włącznika sprawić by światło przez moment migotało, można też rozpylić w powietrzu dwa różne zapachy (odświeżacz powietrza, dezodorant, kadzidło). Następnie dajemy uczniom zadanie do wykonania np. przynieś mi 5 zielonych rzeczy albo zrób 5 podskoków (dla dzieci starszych może to być napisanie jakiego słowa na kartce). Ważne by nie krzyczeć do dziecka tylko mówić naturalnym tonem. W razie potrzeby można dwukrotnie powtórzyć polecenie (nie chodzi o to, żeby zadanie było wykonane tylko, by dziecko doświadczyło trudności z odbiorem informacji przez osobę z autyzmem).

Pytania:

Czy dziecko słyszało jakie było zadanie? Czy od razu zrozumiało polecenie czy rodzic musiał je parę razy powtarzać? Czy to zadanie było łatwe? Co podobało się dziecku w tym zadaniu, a co nie? Podsumowanie: Dzieci z autyzmem odbierają otaczający je świat inaczej (ani lepiej ani gorzej, po prostu inaczej). Podobnie jak wy odbierają świat wszystkimi zmysłami, ale w przeciwieństwie do was mają bardziej lub mniej wrażliwe zmysły. Wymaga to od nich dużo wysiłku. Tak jak od was usłyszenie polecenia by zrobić np. 10 podskoków, tak samo dzieci z autyzmem aby usłyszeć jakąś informację muszą poradzić sobie z hałasem którymi mogą być dla nich zwykłe codzienne dźwięki (jadące auto, rozmowy innych ludzi, dzwonek na przerwie, szelest przekładanych kartek w książce). Zrozumienie polecenia i jego wykonanie zajmuje im też więcej czasu. Podobnie jak wy otoczeni różnymi bodźcami nie od razu usłyszeliście i zrozumieliście zadanie, podobne trudności mają osoby z autyzmem, jednak jest to ich codzienność, a nie tylko zabawa.

2. ZAPREZENTOWANIE TRUDNOŚCI ZWIĄZANYCH ZE ZMYSŁEM DOTYKU

Przygotuj: kredki, papier, rękawice kuchenne, pudełko i kilka drobiazgów które zmieszczą się do pudełka (ćwiczenie będzie bardziej atrakcyjne, jeśli dodatkowo będą to przedmioty o różnych fakturach: miękki, szorstki, twardy, kłujący). Pierwszym zadaniem dziecka jest namalowanie rysunku ale z ubranymi rękawicami kuchennymi. Może namalować dom, drzewo, auto obowiązuje dowolność . Kiedy dziecko zakończy malowanie, zapraszamy je do „magicznego pudełka”. Zadaniem dziecka jest zgadnąć jaki przedmiot nauczyciel schował do pudełka (ważne by dziecko miało rękawice na rękach i nie widziało co jest w pudełku) i czy jest on miękki, twardy, kłujący, szorstki.

Pytania pomocnicze: Czy zadanie było łatwe czy trudne? Czy udało się rozpoznać poprawnie faktury w kartonie? Czy malowanie rysunku w rękawicy było łatwe i przyjemne? Jak się czuli podczas wykonywania ćwiczenia? Co w zadaniu podobało się dziecku, a co nie?

Podsumowanie:

Dla dzieci młodszych: Dzieci z autyzmem często mają trudność z odbieraniem informacji z różnych zmysłów (oczy, uszy, nos, dotyk) Czasem czują za słabo, jak przez taką grubą rękawicę, czasem jednak czują za mocno, tak że sprawia im to ból, można to porównać do ukłucia igłą, ale bardzo dużo razy.

Dla dzieci starszych: Osobom ze spektrum często towarzyszy nadwrażliwość (czują za mocno) lub/i niedowrażliwość (czują za słabo) w obrębie różnych zmysłów. W przypadku nadwrażliwości napływające bodźce mogą sprawiać ból osobie ze spektrum, w związku z czym będzie ich unikać. W przypadku niedowrażliwości osoba ze spektrum będzie odbierać informacje ze zmysłów słabiej, bądź w ogóle. Autyzm jest zaburzeniem rozwojowym, w związku z czym nie jest chorobą, nie można go wyleczyć. Jest związany z inną budową mózgu i inną siecią połączeń między różnymi w nim

miejskami . W niektórych miejscach tych połączeń jest mniej, w niektórych więcej. Często połączenia są słabsze, dlatego osoby z autyzmem potrzebują więcej czasu na zrozumienie różnych zadań czy wypowiedzianych słów . Można to porównać do podróży autem. Auto osób neurotypowych porusza się szybko, autostradami, nie musi stać w korkach, nie ma tam robót drogowych, każdy kierowca zna drogę.

Informacja u osób z autyzmem porusza się natomiast jak „auto” w korku, często powoli, zdarza się że towarzyszy jej dużo zdenerwowania, rozpraszaczy w postaci różnych hałasów oraz strachu związanego ze zmianami i obawą przed nie znalezieniem właściwej drogi. Dodatkowo każde auto (informacje z różnych zmysłów) podróżują pojedynczo, jedna po drugiej często innymi drogami i mogą nigdy się nie spotkać. Autyzm to inny sposób widzenia i rozumienia świata, ani lepszy ani gorszy.

3. SYMBOL AUTYZMU DO KOLOROWANIA

Daj każdemu dziecku kartkę papieru z rysunkiem symbolu nieskończoności. Poproś dzieci, aby pomalowały pętlę nieskończoności na swój własny, wyjątkowy sposób. Następnie poproś dzieci, aby wokół narysowały swoje ulubione rzeczy, które kochają robić lub z którymi się identyfikują. Zachęć dzieci do myślenia o tym, co sprawia, że są wyjątkowe i jednocześnie podobne do innych dzieci. Po wykonaniu zadania poproś, by opowiedziały krótko o swoim rysunku.

To zadanie pozwala dzieciom na wyrażenie swojej kreatywności, jednocześnie kładąc nacisk na ideę, że każdy z nas jest wyjątkowy i różny, tak jak symbol nieskończoności. Dodatkowo może to być okazja do rozmowy o różnorodności, empatii i zrozumieniu dla dzieci w spektrum.

Co możesz powiedzieć?

„Symbol nieskończoności dla autyzmu jest jak magiczna różdżka dla czarodzieja! To dlatego, że każdy człowiek jest jak niekończąca się bajka pełna kolorowych przygód. Tak, jak w kolorowej książce, autyzm sprawia, że każde dziecko jest wyjątkowe i niepowtarzalne. Teraz czas, abyście pomalowali magiczną pętlę nieskończoności swoimi ulubionymi kolorami, aby pokazać, jak różne mogą być dzieci w spektrum autyzmu. Życzę Wam kolorowej frajdy!”

(kolorowanka do wydrukowania na kolejnej stronie)

